

Haaga-Helian tradenomiopiskelijoiden suhde opintolainaan ja opintolainahyvitykseen

Aapo Suhonen

15.9.2019

Tekijä Aapo Suhonen	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma/monimuoto	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Haaga-Helian tradenomiopiskelijoiden suhde opintolainaan ja opintolainahyvitykseen	Sivu- ja liitesivumäärä 35+ 5
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opiskelijoiden suhdetta opintolainaan ja opintolainahyvitykseen ja ala kysymyksenä tutkia onko asumismuodolla ja työsuhteella vaikutusta opintolainan ottamiseen. Hypoteesina oli, että liiketalouden ja finanssi opintolinjojen opiskelijoilla olisi omasta mielestään parempi ymmärrys opintolainasta ja opintolainahyvityksestä.</p> <p>Aluksi työssä käydään lävitse aiheeseen liittyvää viitekehystä, kuten opintotukea, opintorahaa ja opintolainaa, samalla myös kerrotaan kvantitatiivisen tutkimuksen perusteista.</p> <p>Opinnäytetyön keskeinen elementti on kvantitatiivinen kyselytutkimus, joka tehdään Webropol-ohjelmistoa käyttäen. Tutkimustulokset esitellään ensin sellaisenaan ja tämän jälkeen tuloksia analysoidaan SPSS ja Excel ohjelmistojen avulla vertailemalla eri opintolinjoja keskenään. Tutkimuksessa analysoidaan myös asumismuodon ja työssäkäynnin vaikutusta opintolainan määrään. Lopuksi tuloksista ja analyysista tehdään johtopäätöksiä, sekä pohditaan hypoteesin toteutumista. Samalla myös käydään lävitse tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti.</p> <p>Tutkimuksessa selviää, että alustava hypoteesi tutkintolinjojen välisistä eroista ei täysin pidä paikkaansa. Opintolinjojen välillä on pientä eroavaisuutta tietämyksessä suhteessa opintolainaan ja opintolainahyvitykseen, mutta ero ei ole merkittävä. Alakysymyksissä sen sijaan selviää, että asumismuodolla ja työssäkäynnillä on selkeä merkitys siihen ovatko opiskelijat hakeneet opintolainaa.</p> <p>Opinnäytetyön lopussa pohditaan jatkotutkimuksen mahdollisuuksia ja aihe-suuntia, sekä käsitellään omaa oppimista.</p>	
Asiasanat opintolainaa, opintolainahyvitys, tradenomi	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen tavoitteet	1
1.2	Rakenne ja toteutus	1
1.3	Motivaatio tutkimuksen aloittamiselle	2
2	Laina ja opintotuki	3
2.1	Laina.....	3
2.2	Opintotuki.....	4
2.3	Opintolaina.....	6
2.4	Opintolainahyvitys.....	9
3	Tutkimuksen rakenne	11
3.1	Tutkimuksen validiteetti.....	12
3.2	Tutkimuksen reliabiliteetti.....	13
3.3	Tutkimuksen toteutus	14
4	Tutkimustulokset	15
4.1	Opintolainaa hakeneet ja opintolainan määrä	18
4.2	Syyt lainan hakemiselle.....	18
4.3	Asumismuoto	20
4.4	Tietämys opintolainasta	22
4.5	Tietämys opintolainahyvityksestä.....	23
4.6	Opintolaina ja asuminen.....	24
5	Tutkimuksen analysointi	25
5.1	Opintolaina.....	25
5.2	Opintolainahyvitys.....	26
5.3	Opintolainan määrä suhteessa työssäkäyntiin	26
5.4	Opintolainan hakemisen vertailu	27
6	Johtopäätökset.....	30
6.1	Tutkimuksen luotettavuus ja kritiikki	33
6.2	Jatkotutkimus	33
7	Itsearviointi.....	34
	Lähteet	36
	Liitteet.....	37
	Liite 1 Euribor korkojen historia 12/1998-5/2018.....	37
	Liite 2 Webropol kysymyspohja	37
	Liite 3 Ristiintaulukointi ja Excell.....	40

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän opinnäytetyö tarkoituksena on tutkia Haaga-Helian ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelijoiden suhdetta opintolainaan. Tutkimuksen avulla pyritään selvittämään, onko liiketalouteen suuntautuneiden opiskelijoiden ja muiden opintolinjojen välillä eroja suhtautumisessa opintolainaan ja opintolainahyvitykseen. Alakysymyksinä halutaan selvittää vaikuttaako asumismuoto tai työsuhteen laatu opintolainan hakemiseen.

Tutkimus tehdään kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Tutkimuksen toimeksiantajana toimii Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu.

1.2 Rakenne ja toteutus

Opinnäytetyössä käydään läpi opintolainan historiaa ja nykytilannetta. Teoriaosuudessa selvitetään opintolainaan sidottujen markkinakorkojen historiaa, nykyistä tilannetta ja pureudutaan opintolainaan ja opintuen perusteisiin.

Tässä opinnäytetyössä kyselyn toteuttamiseen käytetään Webropol-ohjelmaa. Kyselyssä pyritään kartoittamaan ne hypoteesien alueet, jotka opinnäytetyössä ovat tutkinnan alla. Kysely on lähetetty Haaga-Helia opintotoimiston toimesta sattumanvaraisesti, mutta niin että mahdollisimman monen eri opintolinjan opiskelija saisi kyselyn. Kyselyä edustanut perusjoukko oli noin 1000 opiskelijaa, joista kyselyyn vastasi 131 henkilöä.

Kyselyn tuloksia analysoidaan Microsoft Excel ja IBM SPSS ohjelmistojen avulla.

Analysoinnin jälkeen, tutkimustuloksia käydään läpi objektiivisella ja eettisellä tavalla.

Lopuksi pohditaan itsearviointin keinoin opinnäytetyö onnistumista ja projektiin liittyneitä haasteita.

1.3 Motivaatio tutkimuksen aloittamiselle

Opinnäytetyön aiheeseen päädyin opiskelujeni aikana. Useissa keskusteluissa opiskelijakollegoideni kanssa tuli esille opiskelijoiden vähäinen tietämys opintolainasta ja siihen liittyvistä eduista. Tämä huomio innosti minua tutkimaan hieman syvemmin sitä, mikä on Haaga-Helian opiskelijoiden suhde opintolainaan ja onko tiettyjen opintolinjojen välillä eroja opintolainaa ottaessa.

Oma näkemykseni on, että lisätietämys opiskelijoiden suhteesta opintolainaan auttaa oppilaitoksia, yhteiskuntaa ja opiskelijoita. Mahdollisimman laaja kokonaiskuva opiskelumotivaatiosta ja käyttäytymisestä, antaa paremmat mahdollisuudet tutkimuotojen kehittämiseksi.

2 Laina ja opintotuki

2.1 Laina

Laina on kahden tai useamman, joko luonnollisen tai juridisen henkilön välinen sitoumus. Tyypillisesti kuluttajalainaksi määrittyy jokin summa rahaa, jolle kirjataan laina-aika ja korko.

Vakuudellisissa lainoissa vakuutena toimii usein jokin kiinteä omaisuus, kuten asunto-osake. Vakuudellisten lainojen korot ovat pääsääntöisesti matalammat, kuin vakuudettomien lainojen korot.

Lainanantaja pyrkii lainaa myöntäessään selvittämään velallisen taustat, kuten maksukyvyn nyt ja historiallisesti. Samalla selvitetään myös lainan käyttötarkoitus, kuinka paljon lainanottaja käyttää omaa pääomaa lainoitettavaan kohteeseen, onko lainan hakijalla muita luottositoumuksia, sekä vakuuksien laatu ja realisoitavuus.

(Tuhkanen, 274-275)

Luoton antajan tulee siis varmistua siitä, että luoton saaja selviytyy hänelle lainan myötä koituvista kustannuksista. Luoton myöntäminen sellaiselle taholle, joka ei luottoarvion mukaan suoriutuisi luottoon liittyvistä velvoitteistaan, on hyvän luotonantotavan vastaista toimintaa.

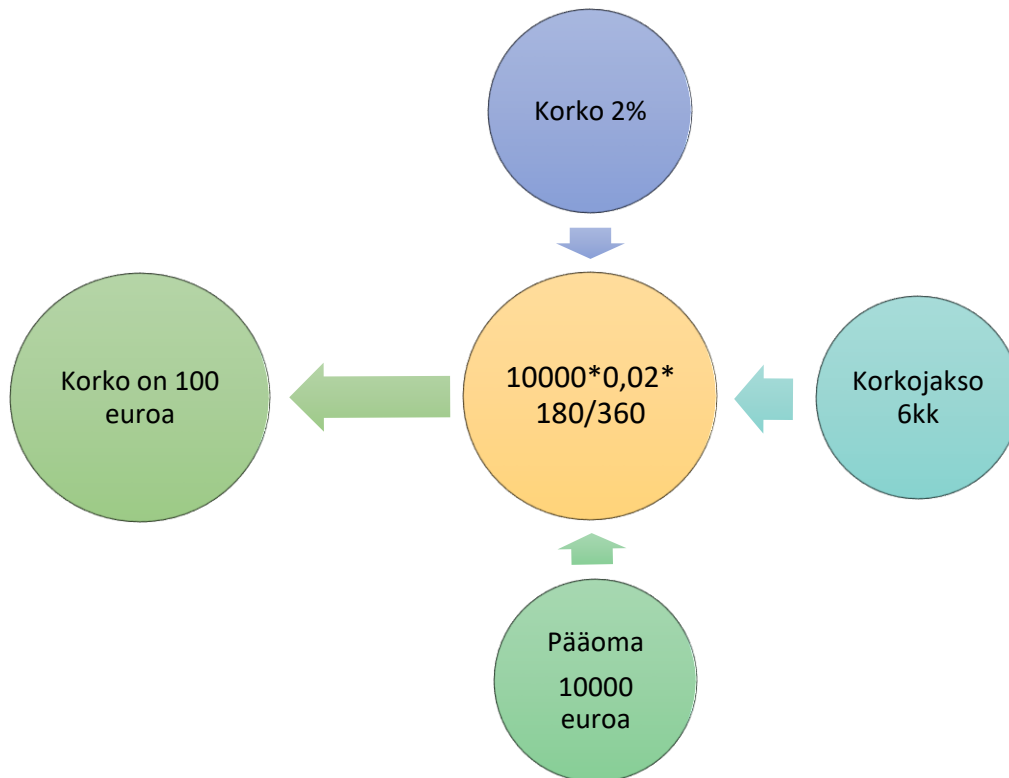
Hyvässä luotonantotavassa on huomioitava, että kuluttajan harkintakykyä ei tietoisesti heikennetä suhteessa tarjottavaan lainaan. Markkinoidessa kulutushyödykkeitä, luottoa ei voida korostaa yli markkinoitavan tuotteen.

Luotonantajan on myös huomioitava omissa palkitsemisjärjestelmissään hyvä luotonantotapa. Palkitseminen ei voi muodostua niin, että luotonantaja suhtautuu piittaamattomasti kuluttajan maksukykyyn.

(Makkonen, 54-55)

Korko (interest rate) on rahalla määritetty hinta, jonka rahaa lainaava taho joutuu maksamaan rahan lainaajalle saadessaan tämän pääoman käyttöönsä. Lainan korko ilmaistaan prosentteina.

Lainajaan maksamaan kokonaiskoron määrään vaikuttaa kolme tekijää: aika jolle laina korkoineen on myönnetty, korkokanta ja lainaksi saatu pääoma.

Kuva 1. Korko laskentakaava

2.2 Opintotuki

Opintotuki on rahallinen tukimuoto niille Suomen kansalaisille, jotka harjoittavat oppivelvollisuuden jälkeisiä opintojaan opintotukilain määritysten mukaisesti. Opintotuen piiriin kuuluu myös muita kansallisuusryhmiä laissa osoitetuin erityisehdoin.

Opintotueksi laki määrittää opintorahan, valtion takaaman opintolainan ja asumislisän. (Opintotukilaki 21.1.1994/65 1. luku 1§)

Opintotukea haetaan Kansaneläkelaitokselta ja tuki voidaan myöntää aikaisintaan sen kuukauden alusta, kun tukianomus on jätetty. Tästä poikkeavana on aikuiskoulutustuki, joka voidaan myöntää jo hakemiskuukautta edeltävälle kuukaudelle.

Opintoraha ja asumislisä maksetaan tuensaajalle kerran kuukaudessa ja niiden maksaminen lopetetaan, mikäli opiskelijan olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, että hän ei ole enää oikeutettu opintotukeen.

(Opintotukilaki 21.1.1994/65 4. luku 23§, 24§ ja 25§)

Opintolainasta poiketen opintorahalle ei ole suoranaista takaismaksuvelvoitetta.

Opintorahan määrän vaikuttavia tekijöitä ovat asumismuoto, hakijan ikä, mahdollinen elatusvelvollisuus ja vanhempien tulot, mikäli opiskelija asuu vanhempiensa luona.

Opintorahan suuruus muuttuu opiskelijan juridisen tilanteen mukaan. Esimerkiksi opiskelijan täytettyä 20 vuotta, on hän oikeutettu suurempaan opintorahaan kuin alle 20 vuotiaana.

(Opintotukilaki 21.1.1994/65 2. luku 11§)

Opintotuen historia alkaa vuodesta 1969, jolloin Suomessa otettiin käyttöön valtion takaama opintolaina. Vuonna 1972 opintoraha tuli osaksi opiskelijoiden tukimuotoa opintolainan rinnalle. Vuonna 1977 ja 1979 uusina tukimuotoina tulivat asumislisä ja korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki.

1980-luvulla otettiin käyttöön opintorahan huoltajalisä, korkoavustus, opintorahan lainanhoitoavustus ja aikuisopintoraha.

Vuonna 1992 opintotukea uudistettiin niin, että opintoraha kasvoi ja muuttui veronalaiseksi, samalla poistettiin huoltajakorotus. Vanhempien ja puolison varallisuus ei enää vaikuttanut tukien määrään ja korkotuetut lainat muuttuivat markkinaehtoisiksi.

Toisen asteen opiskelijoiden opintotukea uudistettiin vuonna 1994, vanhempien tulot alkoivat vaikuttamaan alle 20 vuotiaiden opintorahaan.

1995 opintotukia leikattiin tuntuvasti ja harjoittelupalkka tai apuraha saattoi estää opintorahan saamisen. Opintolainaosuutta korotettiin.

Ammattikorkeakouluopiskelijat saivat korkeakoulutasoisen opintotuen vuonna 1996, uudistus koski ainoastaan vakinaisten oppilaitosten opiskelijoita.

Vuosina 1997-1998 yliopistojen opintotukiaikaa pidennettiin, suurimpaan opintorahaan oikeuttavaa ikää alennettiin 18 vuoteen. Samalla otettiin käyttöön vuositulomalli ja vanhempiensa omistamassa asunnossa asuvien opiskelijoiden asumislisää pienennettiin.

Opintolainaan tehtiin merkittäviä muutoksia vuosina 2002-2005. Korkeakouluopiskelijoille tehtiin lainankorotus ja pienituloiset otettiin mukaan korkoavustuksen piiriin. Opintolainavähennys tuli mahdolliseksi vuodesta 2005 alkaen. Vuosina 2008-2009 tulorajoja korotettiin ja puolison tuloja ei enää huomioitu asumislisää myönnettäessä.

Ateriatukia nostettiin useaan kertaan 2000-luvulla ja nostoja jatkettiin toistuvasti myös 2010-luvulla.

Vuosina 2011-2014 tehtiin useita muutoksia koulumatkatukeen ja opintoraha osuutta korotettiin indeksin mukaisesti, myös ulkomaan opintorahaan tehtiin korotuksia. Opiskelujen eteneminen otettiin opintorahan myöntämisen perusteisiin, opiskelijan oli suoritettava vähintään 20 opintopistettä lukuvuodessa saadakseen tukia. Vuonna 2015 poistettiin opintolainan korkojen verovähennys oikeus ja tilalle tuli opintolainahyvitys, jossa hyvitys kohdistui suoraan lainasummaan.

Viimeisimpinä vuosina 2016-2019 on tehty useita pieniä muutoksia. Merkittävä muutoksena voidaan pitää opintolainaosuuden kasvattamista 400 eurosta 650 euroon kuukaudessa vuonna 2017. Viime vuosina pääpaino opintotuessa onkin siirtynyt opintorahasta opintolainaan, kun 90-luvulla opintuessa painotettiin enemmän opintorahan osuutta. (Kansaneläkelaitos, Opintotuen historia 2019)

2.3 Opintolaina

Opintolaina on lainamuoto, joka on suunnattu opiskelijoille, jotka harjoittavat oppivelvollisuuden jälkeisiä opintoja. Opintolaina on sidoksissa opintorahaan, eikä opintolainaa ole mahdollista saada ilman myönnettyä opintotukea.

Opintojen tulee olla julkisen valvonnan alaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että opintorahaan ja opintolainaan oikeuttavien opintojen tulee olla opetusviranomaisten, tai alansa muun viranomaisen valvonnassa. Lakiin on kuitenkin kirjattu poikkeuksia ja tietyin laissa määritetyin kriteerein opintorahaa on mahdollista saada myös lain 4§ poiketen.

(Opintotukilaki 21.1.1994/65 1. luku 1§)

Opintolainaan on määritetty valtioneuvoston takaus ja tämä takaus on mahdollinen vain silloin, kun lainanhakijalle on myönnetty joko opintorahaa tai aikuiskoulutustukea. Valtioneuvoston takaus myönnetään pääsääntöisesti vain yhdelle lukukaudelle kerrallaan.

(Opintotukilaki 21.1.1994/65 2. luku 15§)

Opintolainan määrä perustuu siis valtion takaukseen ja tälle takaukselle on määritetty kriteeristö.

Nuorille alle 18-vuotiaille lainan takauksen määrä kuukaudessa on 300 euroa. Yli 18-vuotiaille opiskelijoille lainantakaus on 650 euroa kuukaudessa ja ulkomailla opiskeleville 800 euroa kuukaudessa.

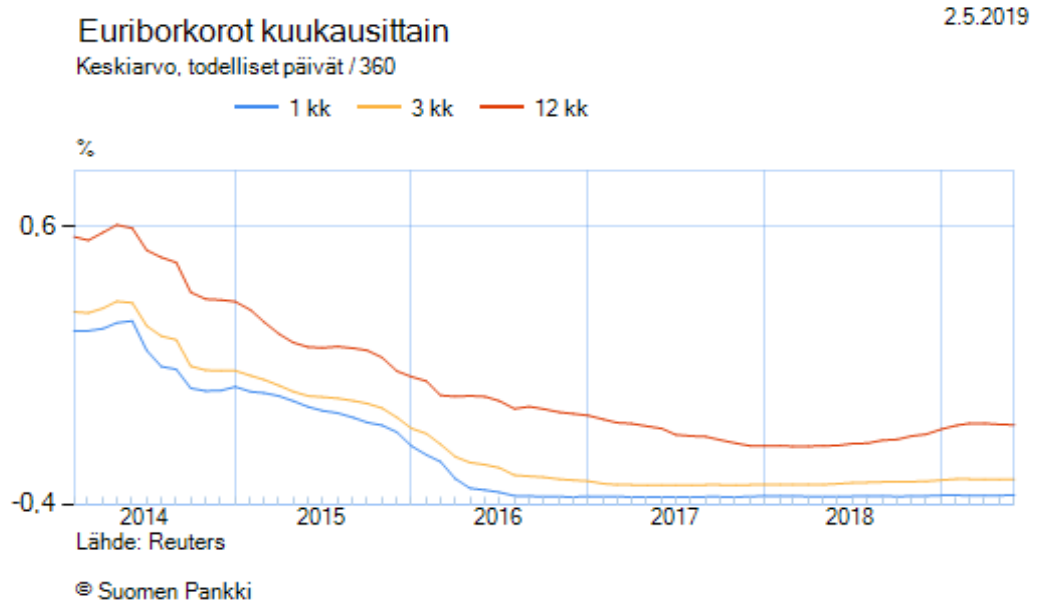
Lainaerien nostoille on määritetty ensimmäiset mahdolliset nostopäivät, mutta lainan voi nostaa vapaasti lukuvuoden aikana. Lainaa ei voi nostaa enää sen jälkeen, kun opinnot on suoritettu tai ne ovat keskeytyneet.

Suomessa keskimääräinen opintolainan määrä opiskelijaa kohden oli 7621 euroa lukuvuonna 2017/2018.

(Kansaneläkelaitos 2019)

Opintolaina on korollista lainaa, siinä missä mikä hyvänsä rahoitusmarkkinoilta saatu luotto. Opintolainan korko on lähtökohtaisesti sidottu 12kk Euribor-korkoon. Pankit lisäävät koron automaattisesti lainapääomaan niiltä kuukausilta, jotka ovat opintotuen alaisia. Korkojen maksu alkaa välittömästi sen jälkeen, kun pankki saa Kansaneläkelaitokselta tiedon opintotuen päättymisestä.

Opintolainojen korot ovat olleet historiallisesti matalalla tasolla viimeiset vuodet. Opintolainan alhainen korko johtuu markkinakorkojen alhaisesta tasosta. (Kuva 2)

Kuva 2. Euribor koron kehitys 2014-2019 (Suomen pankki)

Euribor on lyhenne, joka muodostuu sanoista Euro Interbank Offered rate.

Euribor-korko on jaettu kolmeen eri korkoluokkaan 1kk, 3kk ja 12kk euribor. Opintolaina on lähtökohtaisesti sidottu 12 kk euribor-korkoon.

Korko julkistetaan klo 11.00 Brysselin aikaan. Koron määrittämiseen osallistuvat suuret eurooppalaiset pankit, joiden kaupankäyntivolyymit ovat merkittävimmät. Tämän paneelin pankit ovat pääasiassa eurooppalaisia pankkeja lisättynä muutamalla Yhdysvaltalaisella ja Japanilaisella pankilla. Suomesta Euribor-koron määrittävään paneeliin kuuluu Nordea. Euribor-korko korvasi Suomessa käytössä olleen Helibor-koron 4.1.1999. Helibor-korko (Helsinki Intebank Offered Rate) oli Suomessa markkaan liitetty rahamarkkinakorko. (Tuhkanen 2006. 38-40)

Opintolainan historia alkaa vuodesta 1969. Opintolaina on ollut vuodesta 1972 lähtien osa opintotukea, jonka se yhdessä opintorahan kanssa muodosti.

Opintukeen on vuosien mittaan tehty useita muutoksia ja painopiste opintorahan ja opintolainan välillä on vaihdellut. Keskeisenä ajurina muutoksiin on ollut opiskelijoiden tukeminen opintojen aikana ja kannustaminen ripeälle valmistumiselle. (Opetus ja kulttuuriministeriö 2019)

Merkittäviä opintolainaan liittyviä historiallisia muutoksia ovat olleet, opintotuen syntyminen yhdistämällä opintoraha ja opintolaina vuonna 1972., sekä suuri opintotuki uudistus vuonna 1994, jossa painotettiin opintorahan osuutta kokonaistuen osana.

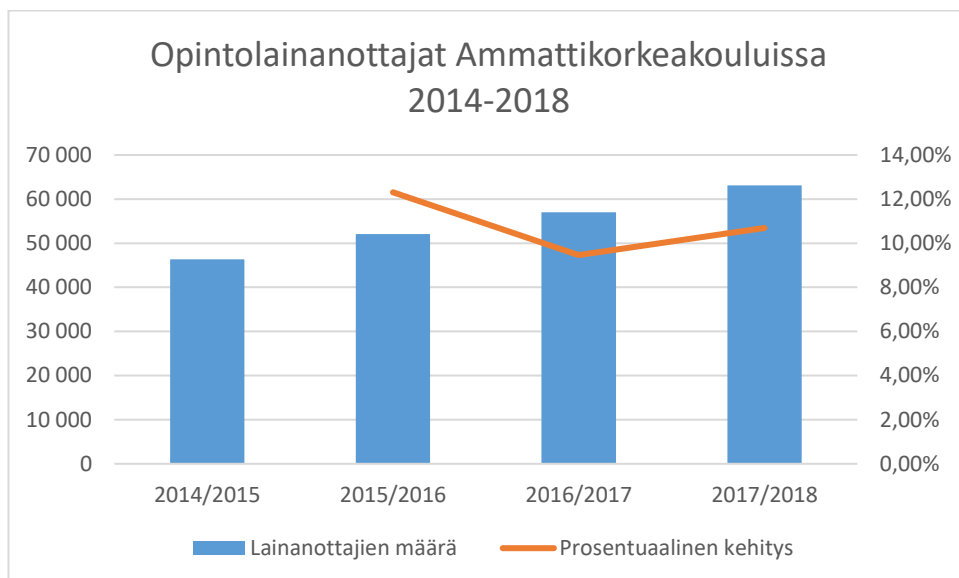
Tärkeänä voidaan pitää myös opintolainavähennyksen käyttöönottoa vuonna 2005, joka mahdollisti opintolainan korkojen verovähennyksen.

Viimeisimpinä suurina opintolainaan tulleita merkittäviä muutoksia ovat opintolainahyvitys vuonna 2014 ja opintolainan määrän korotus vuonna 2017 korkeasteen ja korkeakoulujen opinnoissa.

Vuosina 2017-2018 ammattikorkeakouluopiskelijoista opintotukea sai 59% ja opintolainaa oli nostanut 39%. Valtaosa opintotukea saaneista haki myös opintolainaa. Opintotukea ammattikorkeakouluopiskelijoista sai vuosina 2017-2018 yhteensä 82 969 henkeä.

Punainen viiva kuvassa 3 osoittaa lainanottajien prosentuaalisen kehityksen suhteessa edelliseen vuoteen.

(Kansaneläkelaitos, Opintotuen historia 2019)

Kuva 3. Lainanottajien määrän kehitys

2.4 Opintolainahyvitys

Opintolainahyvitys on valtion opiskelijoille myöntämä kertasuoritteinen rahallinen hyvitys heidän opintolainastaan. Opintolainahyvitys myönnetään niille opiskelijoille, jotka ovat valmistuneet opinnoissaan tutkintonsa määräajassa.

Opintolainahyvitystä edeltänyt opintolainavähennys ei Opetus ja kulttuuriministeriön vuoden 2012 muistion mukaan päässyt niihin tavoitteisiin, joihin sillä pyrittiin. Opintolainavähennyksen ajatuksena oli tukea opiskelijoita valmistumaan nopeammin ja antaa heille verovähennystä ensisijaisesti valtion veroista. Vähennys koski pääoma ja ansiotuloja. (Opetus ja Kulttuuriministeriön muistio 2012)

Opintolainahyvitys tuli korvaamaan opintolainavähennystä lukukaudella 2014-2015. Hyvitys kohdistuu suoraan opiskelijan kokonaislainamäärään, josta vähennetään 2500 euron omavastuuosuus. Omavastuuosuuden vähennyksen jälkeen lainasummasta on mahdollista saada 40% opintolainahyvitys, jonka valtio maksaa täysimääräisenä.

Opintolainahyvityksen tarkoitus on kannustaa opiskelijoita valmistumaan määräajassa, parantaa lainan käyttökelpoisuutta ja turvata velallisen asemaa, sekä tehdä opintolainatuudesta helpommin ymmärrettävä.

(Opetus ja Kulttuuriministeriön muistio 2012)

Vuonna 2018 opintolainahyvityksen saajia oli 8642 henkilöä ja keskimääräinen opintolainahyvityksen määrä oli 3274 euroa.

(Kansaneläkelaitos, Opintotuen historia 2019)

Opintolainahyvityksen saamiseen vaaditaan seuraavia kriteerejä, opinnot on aloitettu 1.8.2014 tai sen jälkeen, opintolainaa on yli 2500 euroa ja opiskelija on suorittanut opinnot määräajassa.

Opintolainahyvitykseen oikeuttavia tutkintoja ovat alempi ja ylempi korkeakoulututkinto, sekä alempi ja ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Opintolainahyvityksen voi saada vain ensimmäistä tutkintoa varten. Yliopistossa maisterin tutkintoa suorittavat voivat kuitenkin päättää, haluavatko he käyttää hyvityksen kandidaatin vai maisterin tutkintoon.

(Kansaneläkelaitos 2019)

3 Tutkimuksen rakenne

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa pyritään selvittämään vastauksia kysymyksiin paljonko, missä, mikä, kuinka usein ja muita numeerisesti mitattavia kysymyksiä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa pyritään suuriin numeerisiin aineistoihin ja vertailuun eri asioiden riippuvuuksien välillä.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään usein valmiita tutkimuslomakkeita, joissa vastausten rakenteet ovat ennalta määrättyjä. Tällä vastausrakenteella pyritään yhdenmukaisuuteen, joka helpottaa vastausten määrämuotoista analysointia tutkimusvaiheessa. Määrällisellä tutkimuksella ei yleensä pystytä selvittämään asioiden juurisyytä, tutkimuksella pikemminkin kartoitetaan tämän hetkinen tilanne. (Heikkilä 2014. dia 2-10)

Tässä opinnäytetyössä kvantitatiivista tutkimusta tehtiin kyselyn keinoin. Kyselyalustana toimi Webropol-ohjelmisto, jonka avulla luotiin kysymyspohja. Kysymykset lähetettiin opiskelijoille sähköpostilla, jossa oli kyselyyn johtava internet-linkki.

Kysely lähetettiin noin 1000 opiskelijalle ja vastauksia saatiin 131 kappaletta, eli noin 13% kyselyn saaneista vastasi kyselyyn.

Tutkimuksen pääongelmana oli selvittää Haaga-Helian suhdetta opintolainaan ja opintolainahyvitykseen. Hypoteesina oli, että liiketalouden ja finanssialan opiskelijoilla olisi parempi käsitys opintolainan ja opintolainahyvityksen hyödyistä.

Alakysymyksenä halutaan selvittää, onko opiskelijan asumismuodolla ja työsuhteen laadulla vaikutusta opintolainan ottamiseen. Kuvassa 4 on kuvattu tämän tutkimuksen rakenne ja työn etenemisjärjestys.

Kuva 4. Tutkimuksen rakenne

3.1 Tutkimuksen validiteetti

Tutkimus on validi silloin kun se mittaa tarkoituksen mukaista asiaa, antaa keskimääräisesti oikeita tuloksi ja välttää systemaattisia virheitä.

Validiteetti varmistetaan huolellisella valmistelulla ja panostamalla tiedonkeruun tarkkuuteen. Kysymysten tulee käsitellä tutkimusongelmaa ja perusjoukon on syytä olla selkeästi määritetty. Tutkimusotoksen tulee riittävän hyvin edustaa sitä joukkoa, josta se poimittu ja vastausprosentin on tarpeen olla mahdollisimman korkea. (Heikkilä 2014. dia 11)

Tässä tutkimuksessa validiteetti pyrittiin varmistamaan peittomatriisin avulla. Matriisiin kirjattiin ensin tutkimusongelmat ja sen jälkeen kysymykset, joilla ongelmaa haettiin vastausta. (Taulukko 1)

Tutkimuksen perusjoukkona toimi Haaga-Helian tradenomiopiskelijat. Kyselylomake lähetettiin heille niin, että jokaisen opintolinjan opiskelijalla oli mahdollisuus osallistua kyselyyn. Lomake lähetettiin noin tuhannelle opiskelijalle.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Tutkimusongelmat ja alaongelmat	Kyselylomakkeen kysymykset, joissa ongelmaa käsitellään	Tulokset
Onko tutkintolinjojen välillä eroja opintolainan hakemisessa?	Kysymykset 8, 9 ja 10	Opinnäytetyö sivut 22 ja 25
Kuinka hyvin opiskelijat tuntevat opintolainahyvityksen?	Kysymys 12	Opinnäytetyö sivut 23 ja 26
Onko lainan ottamisella vaikutus opiskelijan työsuhteeseen tai asumismuotoon?	Kysymykset 5, 6 ja 7	Opinnäytetyö sivut 16, 17, 20, 21,26 ja 27

3.2 Tutkimuksen reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabiliteettia mitattaessa tulee huomioida tutkimuksen toistettavuus samoin tuloksin ja tutkimuksen tarkkuus ilman sattumanvaraisia tuloksia.

Otoksen tulee olla riittävän suuri, tutkimustuloksia tulee käsitellä huolellisesti ja otoksen tulee olla perusjoukkonsa kaltainen. (Heikkilä 2014. dia 12)

Tässä tutkimuksessa otoksen suuruus oli noin 13% siitä perusjoukosta, joille tutkimuskysely lähetettiin. Määrä olisi voinut olla suurempi ja muutaman opintolinjan opiskelijoista oli edustettuna vain yksi tai kaksi vastaajaa.

3.3 Tutkimuksen toteutus

Tähän opinnäytetyöhön liittyvä kyselytutkimus avattiin osallistujille 16.5.2019 ja suljettiin 3.6.2019. Tällä aikavälillä kyselyyn vastasi yhteensä 131 opiskelijaa ja kysely linkki toimitettiin satunnaisesti enintään tuhannelle opiskelijalle.

Tutkimuksessa käytettiin Webropol-ohjelmistoa ja tutkimustuloksia analysoitiin Excel taulukkolaskentaohjelmistolla ja SPSS analyysiohjelmistolla. Kysely julkaistiin web-linkin välityksellä 16.5.2019 ja suljettiin 3.6.2019.

Tutkimus kysymyksiä tehdessä pyrittiin mahdollisimman selkeisiin ja ymmärrettäviin kysymyksiin, avoimia kysymyksiä pyrittiin välttämään niiden mahdollisen matalan vastausprosentin vuoksi. Avoimia kysymyksiä käytettiin silloin, kun haluttiin kysyä selkeää lukua tai määrää. Avointa kysymysosiota käytettiin myös valintakysymysten yhteydessä, täydentämässä valmiita kysymyksiä.

Likertin asteikkoa käytettiin kysymyksissä 8, 11 ja 12

Tutkimus toteutettiin anonyymistä, eikä mitään sellaista tietokantaa syntynyt, josta henkilöitä voisi tunnistaa.

4 Tutkimustulokset

Kyselyyn vastanneiden ikä keskiarvo oli 26,74 vuotta ja mediaani ikä 25 vuotta.

Sukupuolten välillä kyselyyn vastanneet jakautuivat niin, että naisia oli 71,76% vastanneista, miehiä 27,48% vastanneista ja 0,76% vastanneista ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Kyselyyn vastasi yhteensä 131 opiskelijaa.

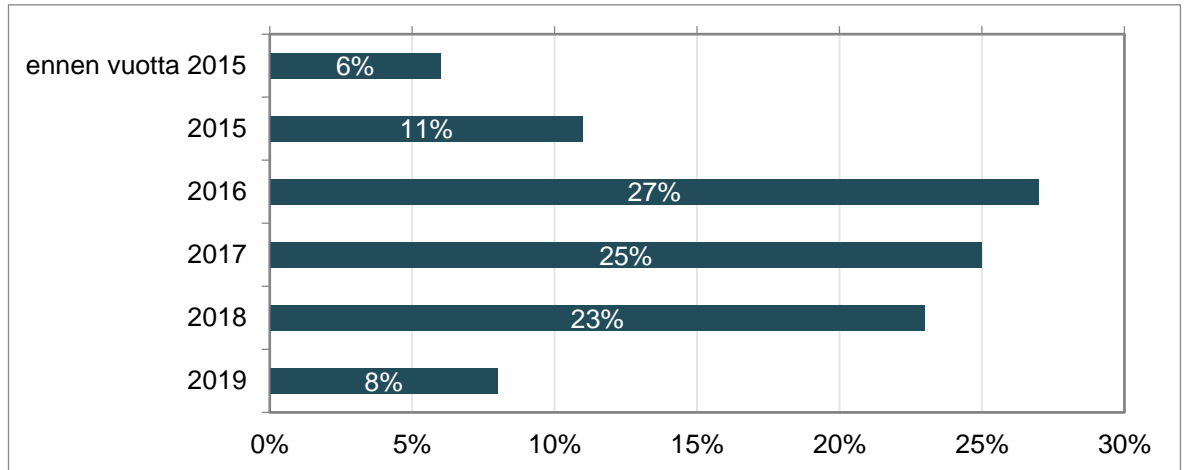
Kyselyyn vastanneet jakautuivat opintolinjojen kesken kuvan 4 mukaisesti. Merkittävästi eniten vastanneita oli Liiketaloudenkoulutuksen opintolinjalta, kokonaisuudessaan heitä oli 42,75% kaikista vastanneista.

Taulukko 2. Opintolinjojen jakautuminen kyselyssä

	n	Prosentti
Finansi- ja talousasiantuntijan koulutus (tradenomi amk), Helsinki	4	3,05 %
Johdon assistenttityön ja kielten koulutus (tradenomi amk), Helsinki	15	11,45 %
Liiketalouden koulutus (tradenomi amk), Helsinki ja Porvoo	56	42,75 %
Myyntityön koulutus (tradenomi amk), Helsinki	6	4,58 %
Myynti- ja visuaalisen markkinoinnin koulutus (tradenomi amk), Porvoo	4	3,05 %
Tietojenkäsittelyn koulutus (tradenomi amk), Helsinki	22	16,80 %
Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki	2	1,53 %
Matkailun liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki	9	6,87 %
Matkailun koulutus (restonomi amk), Porvoo	4	3,05 %
Ruokatuotannon johtamisen koulutus (restonomi amk), Helsinki	2	1,53 %
Journalismi (medianomi amk), Helsinki	3	2,29 %
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus (liikunnanohjaaja amk), Vierumäki	1	0,76 %
Joku muu, mikä?	3	2,29 %

Peruskysymyksillä pyrittiin selvittämään opiskelijoiden ikää, sukupuolta opintolinjaa ja opiskelujen aloittamisvuotta.

Kysyttäessä opiskelujen aloittamisvuotta vastaukset jakautuivat kuvan 5 mukaisesti. Vastajista noin 75% oli aloittanut opinnot vuosien 2016-2018 aikana

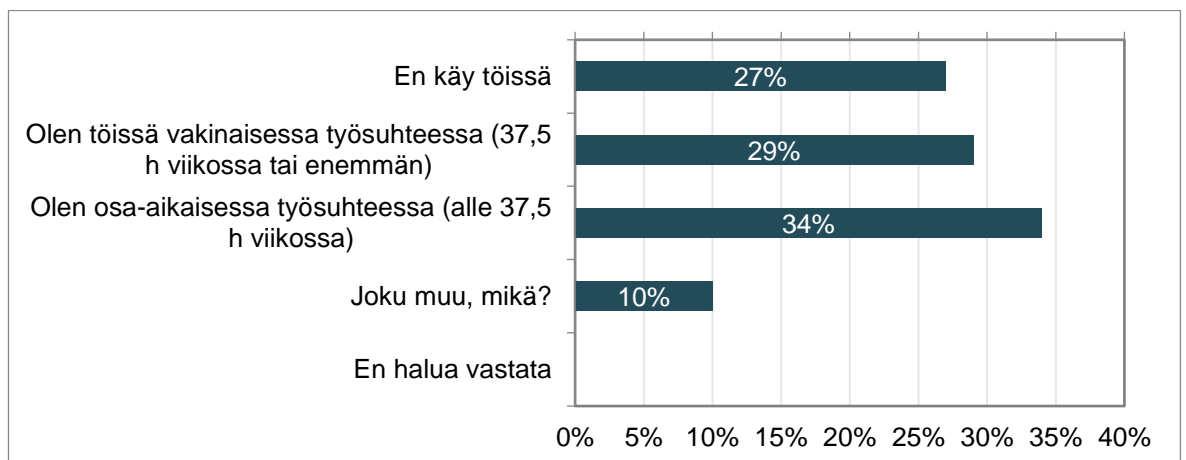

Kuva 5. Opiskelujen aloittamisvuosi

Tutkimuksessa haluttiin selvittää myös opintolainan vaikutusta opiskelijoiden työssäkäyntiin ja sen vaikutus opintolaina-asteeseen.

Kysymyksessä numero 7 kysyttiin opiskelijoiden sen hetkistä työtilannetta. (Kuva 6)

73 % kaikista vastanneista oli jonkin asteisessa työsuhteessa ja 27% vastanneista ei käynyt töissä lainkaan. Vastaukseen ”joku muu, mikä” vastanneista valtaosa oli jossakin työsuhteessa ja kolme vastanneista oli opintovapaalla.

Kuva 6. Työssäkäynti kartoitus

Työtilanteen avoin vastaus ”Joku muu mikä” keräsi alleen seuraavia vastauksia.

Opintovapaalla kertoi olevansa 6 vastaajaa, mikä on 4,6% prosenttia kaikista vastaajista.

Kuva 7. Avoimet vastaukset työssäkäynnin kartoitus.

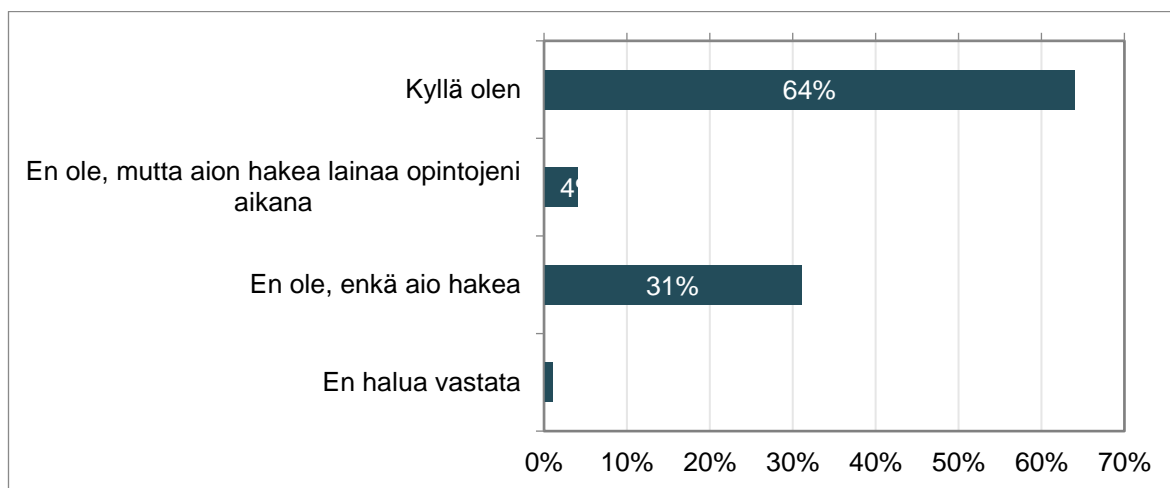
Yhteensä 7 vastaajaa eli 5,3% vastaajista sanoi tekevänsä töitä epäsäännöllisesti tai selvästi vakinaista työsuhdetta vähemmän. Yksi vastaajista kertoi olevansa yrittäjä.

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Joku muu, mikä?	Opintovapaalla
Joku muu, mikä?	Valmennan työkseni vakituisesti mutta tunnit ovat alle 37,5h viikossa
Joku muu, mikä?	Olen töissä vakituisessa työsuhhteessa alle 37,5h viikossa (n. 25h viikossa)
Joku muu, mikä?	vakituisesta työstä opintovapaalla
Joku muu, mikä?	yrittäjä
Joku muu, mikä?	opintovapaa
Joku muu, mikä?	Olen töissä määräaikaisessa kokoaikaisessa työsuhhteessa (37,5h/vko)
Joku muu, mikä?	Vakituihin työhön mutta olen vuokratyöläinen
Joku muu, mikä?	Kesätyö koko kesän
Joku muu, mikä?	Työkyvyttömyyseläkkeellä omasta ammatistani. Opintovapaalla. Kesällä teen osa-aikaista. Opintolainaa hakisin mielelläni, mutta työkyvyttömyyseläkkeen vuoksi en voi tätä hakea.
Joku muu, mikä?	Teen epäsäännöllisesti keikkatyötä.
Joku muu, mikä?	Olen opintovapaalla
Joku muu, mikä?	teen keikkatöitä vaihtelevasti

Kuva 7. Työssäkäynnin kartoitus avoimet vastaukset

4.1 Opintolainaa hakeneet ja opintolainan määrä

Kysymyksessä 8 kysyttiin ovatko vastaajat hakeneet opintolainaa. Vastaajista 64% oli hakenut jo opintolainaa. 4% vastaajista oli päättänyt hakea lainaa, mutta ei sitä vielä hakenut. Kaikista vastaajista 31% ei ollut hakenut opintolainaa eikä aikonut myöskään hakea. Vain 1% vastaajista ei halunnut vastata kysymykseen. (Kuva 8)

Kuva 8. Opintolainan hakijoiden jakautuminen

Opintolainan määrä jakautui kyselyyn vastanneiden mukaan taulukon 3 mukaisesti. Keskimääräinen opintolaina kyselyyn vastanneiden kesken oli 10051 euroa ja mediaani laina 11000 euroa. Kaikista kyselyyn vastanneista lainaa oli hakenut 84 henkilöä.

Taulukko 3. Opintolainan määrä

	Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
Euroa	650,00	23700,00	10051,14	11000,00	844296,00	4856,30

4.2 Syyt lainan hakemiselle

Kysyttäessä syitä opintolainan hakemiselle, suurin osa vastaajista kertoi tarvitsevänsä lainaa perusmenojensa kattamiseen.

Noin 17 % vastaajista ei tarvinnut lainaa elämiseen, mutta oli päättänyt ottaa lainaa sen edullisuuden vuoksi ja sijoittanut lainan osakkeisiin tai rahastoihin. (Kuva 9)

Avoimissa vastauksissa valtaosa vastaajista kertoi käyttävänsä rahat peruselämiskulujen, matkustamisen ja vaihto-opintojen rahoittamiseen. Vain yksi vastaajista kertoi sijoittavansa opintolainansa.

	n	Prosentti
En tarvitse lainaa elämiseen, mutta laina on edullista ja sijoitan sen esim. osakkeisiin/rahastoihin	15	16,85%
Tarvitsen opintolainaa rahoittaakseni opiskeluaikaisia menoja, kuten asumista, ruokaa ja harrastuksia	56	62,92%
Tarvitsen lainaa osittain menojen kattamiseen, ylijäävän osan sijoitan osakkeisiin/rahastoihin	21	23,6%
Joku muu syy, mikä?	8	8,99%

Kuva 9. Rahojen käyttötarkoitus

Avoimissa vastauksissa ”Joku muu syy, mikä” vastaukset jakautuivat kuvan 10 mukaisesti.

Kahdessa vastauksessa opintolainaa selvästikin käytettiin vaihto-opintovuosien rahoittamiseen ja yhdessä vastauksessa viitattiin mahdollisen vaihto-opinto vuoden rahoittamiseen. Kahdessa vastauksessa kerrottiin, että lainalla kustannetaan matkustelua opintojen aikana. Yhdessä avoimessa vastauksessa kerrottiin, että opintolainaa käytetään Asp-lainan rahoitukseen ja yhdessä viitattiin suoraan lainarahojen sijoittamiseen.

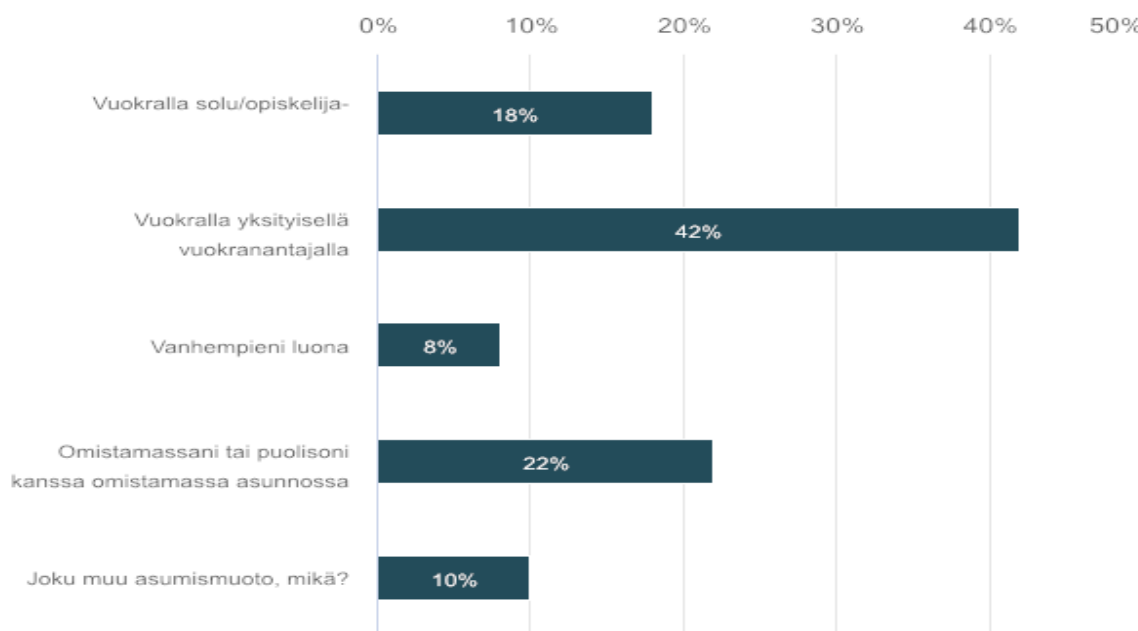
Vastausvaihtoehdot	Teksti
Joku muu syy, mikä?	Vaihto-opintojen rahoittamiseen, sekä vuokra-asunnon kalustamiseen, kun muutin omaan asuntoon.
Joku muu syy, mikä?	Olin vaihdossa edellisen tutkinnon aikana sekä tämän tutkinnon aikana. Lainat menivät siis vaihto-opiskeluun 2 vuoden aikajaksoon.
Joku muu syy, mikä?	Asp-lainan rahoitus
Joku muu syy, mikä?	Vaihto vuosi kalliissa maassa
Joku muu syy, mikä?	sijoitan ne
Joku muu syy, mikä?	En ole halunnut elää kädestä suuhun ja olen halunnut päästä myös matkustelemaan, kun olin täysipäiväinen opiskelija.
Joku muu syy, mikä?	Minulla on jo opintolainaa ja haen sitä, jos en saa syksyllä töitä. tai viimeistään jos/kun lähdän vaihtoon.
Joku muu syy, mikä?	matkustaminen

Kuva 10. Rahojen käyttötarkoitus, avoimet vastaukset

4.3 Asumismuoto

Vastanneiden asumismuodot eroavat kuvan 11 osoittamalla tavalla.

Vuokralla solu tai opiskelija-asunnossa kertoi asuvansa 18% vastanneista. 42% sanoi olevansa vuokralla yksityisellä vuokranantajalla ja 8% kertoi asuvansa vanhempiensa luona. 22% vastaajista asui joko omassa tai puolisonsa omistamassa asunnossa. 10% vastaajista oli jokin muu asumismuoto.

Kuva 11. asumismuodot

Kysyttäessä asumismuotoa, jakautuivat vastaukset avoimessa ”joku muu mikä” kysymyksessä kuvan 12 mukaisesti.

Kaksi vastaajista sanoi asuvansa asumisoikeusasunnossa. Yksi vastaajista sanoi olevansa vuokralla Sato Oy:n vuokra-asunnossa. Loput vastaajista kertoivat olevansa vuokralla joko kaupungin tai yhdistyksen omistamissa kiinteistöissä.

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla säätiön omistamassa asunnossa
Joku muu asumismuoto, mikä?	SATO vuokra-asunto
Joku muu asumismuoto, mikä?	Kaupungin vuokra-asunto
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla yleishyödyllisellä yhdistyksellä
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla Helsingin kaupungilla
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla kaupunki
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla kaupungin vuokra-asunnossa
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla kaupungin asunnossa. Asuin suurimman osan opintojeni ajasta Hoasilla
Joku muu asumismuoto, mikä?	Asumisoikeus
Joku muu asumismuoto, mikä?	Vuokralla isoisäni omistamassa asunnossa, jonka saan perinnöksi myöhemmin.
Joku muu asumismuoto, mikä?	aso
Joku muu asumismuoto, mikä?	asumisoikeus
Joku muu asumismuoto, mikä?	vuokralla kaupungilla

Kuva 12. Avoimet vastaukset asumismuotoon

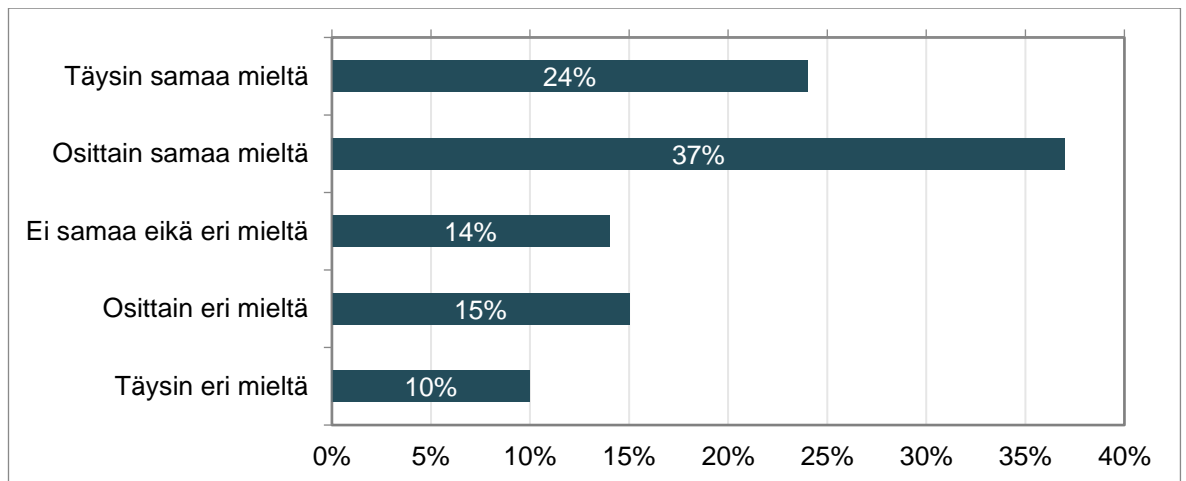
4.4 Tietämys opintolainasta

Kysymyksellä 11 pyrittiin kartoittamaan opiskelijoiden tietämystä opintolainasta ennen opintojen aloittamista.

61% vastanneista koki olevansa samaa mieltä tai osittain samaa mieltä kysyttäessä heidän tietämystään opintolainasta ennen opintojen aloittamista.

14% vastaajista vastasi kysymykseen neutraalisti, olematta samaa tai eri mieltä.

Kaikkien kyselyyn vastanneiden osalta 25% vastanneista koki olevansa osittain tai täysin eri mieltä kysyttäessä tietämystä opintolainasta. (Kuva 13.)

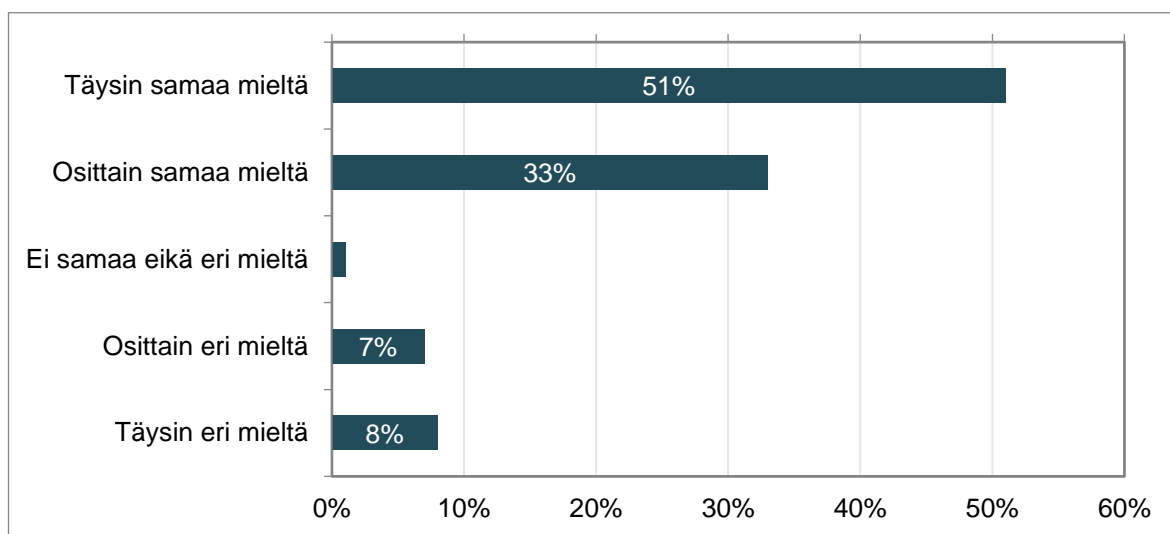
Kuva 13. Tietämys opintolainasta

4.5 Tietämys opintolainahyvityksestä

Kysyttäessä opiskelijoiden tietämyksestä opintolainahyvityksestä, oli jakautuminen kuvan 14 mukainen.

Kyselyyn vastanneista 51% oli joko täysin samaa mieltä ja 33% oli osittain samaa mieltä. 7% vastanneista oli osittain eri mieltä ja 8% oli täysin eri mieltä kysyttäessä heidän tietämystään opintolainahyvityksestä.

Vain 1% vastanneista ei ollut eri tai samaa mieltä kysymysväittämän kanssa. (Kuva 10.)

Kuva 14. Tietämys opintolainahyvityksestä kaikki vastaajat

4.6 Opintolaina ja asuminen

Asumismuodolla näyttää olevan selkä vaikutus opintolainan ottamiseen.

Vuokralla solu tai opiskelija-asunnossa asuvista 75% oli hakenut opintolainaa, 4,2% harkitsi laina hakemista ja 20,8% ei aikonut hakea lainaa laisinkaan.

Yksityisellä vuokranantajalle vuokralla olevista 80% oli hakenut lainaa, 7% aikoi hakea lainaa ja 11% ei aikonut hakea lainaa.

Vanhempiensa luona asuvista 40% oli hakenut opintolainaa 60% ei aikonut lainaa hakea.

Omistusasunnossa asuvista 28% oli hakenut opintolainaa ja 72% ei aikonut, eikä ollut hakenut lainaa.

Joku muu asumismuoto vastaukseen vastanneista 77% oli hakenut lainaa ja 23% ei ollut, eikä aikonut hakea lainaa.

Kuvassa 15 on ristiintaulukointi edellä mainituista tuloksista. Kuvan vasemmassa reunassa on vastaajien asumismuoto ja ylhäällä heidän tämä hetkinen suhteensa opintolainaan.

	Olen hakenut opintolainaa				Yhteensä
	Kyllä olen	En ole, mutta aion hakea lainaa opintojeni aikana	En ole, enkä aio hakea	En halua vastata	
Vuokralla solu/opiskelija-asunnossa	18	1	5	0	24
	75,0 %	4,2 %	20,8 %	0,0 %	100,0 %
Vuokralla yksityisellä vuokranantajalla	44	4	6	1	55
	80,0 %	7,3 %	10,9 %	1,8 %	100,0 %
Vanhempieni luona	4	0	6	0	10
	40,0 %	0,0 %	60,0 %	0,0 %	100 %
Omistamassani tai puolisoni kanssa omistamassa	8	0	21	0	29
	27,6 %	0,0 %	72,4 %	0,0 %	100 %
Joku muu asumismuoto, mikä?	10	0	3	0	13
	76,9 %	0,0 %	23,1 %	0,0 %	100 %

Kuva 15. Asuminen ja opintolaina

5 Tutkimuksen analysointi

Yksi tutkimuskysymyksistä oli selvittää Liiketalouden ja Finanssi ja talousasiantuntija koulutuksen eroa muihin opintolinjoihin. Hypoteesina oli, että Liiketalouden ja Finanssialan opiskelijoilla on parempi tietämys opintolainasta ja opintolainahyvityksestä jo ennen opintojen aloittamista. Taulukossa 4. on esitetty tutkimuksessa saadut tulokset.

Tulokset on ristiintaulukoitu ensin SPSS-ohjelmistolla ja sen jälkeen viety Excel-ohjelmaan muokattavaksi.

Taulukko 4. Opintolinjojen vertailu

Tiedän mikä on opintolainahyvitys							
	Osittain samaa mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä		Yhteensä	% osuus kaikista
	Täysin samaa mieltä				Täysin eri mieltä		
Liiketalous ja Finanssi	32 53,3 %	17 28,3 %	0 0,0 %	6 10,0 %	5 8,3 %	60	45,8 %
Muut koulutuslinjat	35 49,3 %	26 36,6 %	1 1,4 %	3 4,2 %	6 8,5 %	71	54,2 %
						131	
Tiesin riittävästi opintolainaan liittyvistä asioista ennen opintojeni aloittamista							
	Osittain samaa mieltä		Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä		Yhteensä	% osuus kaikista
	Täysin samaa mieltä				Täysin eri mieltä		
Liiketalous ja Finanssi	18 30,0 %	19 31,7 %	7 11,7 %	9 15,0 %	7 11,7 %	60	45,8 %
Muut koulutuslinjat	14 19,7 %	29 40,8 %	11 15,5 %	11 15,5 %	6 8,5 %	71	54,2 %
						131	

5.1 Opintolaina

Tutkimus osoittaa, että Liiketalouden ja Finanssialan opiskelijoiden tietämys opintolainasta täysin samaa mieltä olevien osalta on noin 10% suurempi, kuin muiden koulutuslinjojen opiskelijoiden.

Osittain samaa mieltä olevien osalta taas muiden koulutuslinjojen opiskelijat ovat suuremassa osuudessa suhteessa Liiketalouden ja Finanssialan opiskelijoihin.

Tutkimuksen mukaan voidaan siis sanoa, että Liiketalouden ja Finanssialan opiskelijoilla on omien näkemystensä mukaa hieman parempi tietämys opintolainasta, kuin muiden opintolinjojen opiskelijoilla, kun vastauksia tarkastellaan täysin samaa mieltä olevien vastausten osalta.

Osittain samaa mieltä olevien osalla, muiden opintolinjojen opiskelijoiden osuus oli lähes 10% suurempi kuin Liiketalouden ja Finanssialan opiskelijoiden.

Tietämyserot tasoittuvat muiden vastausten kohdalla, eikä merkittävää eroa ole havaittavissa.

5.2 Opintolainahyvitys

Kysyttäessä eri opintolinjojen välistä tietämystä opintolainahyvitykseen, ei suuria eroja ole havaittavissa. Täysin samaa mieltä olevien osalta Finanssi ja Liiketalouden opiskelijoiden kokemus omasta tietämyksestä on muutaman prosenttiyksikön korkeampi kuin muiden tutkintolinjojen opiskelijoiden. Osittain samaa mieltä olevien osalta muiden opintolinjojen tietämys on Finanssi ja liiketalouden opiskelijoita suurempi. (Taulukko 4.)

5.3 Opintolainan määrä suhteessa työssäkäyntiin

Yhtenä olettamana tutkimusta aloittaessa oli se, että työssäkäynti vaikuttaa opintolainan määrään. Kyselyssä kävi selvästi ilmi se, että noin 63% vastanneista tarvitsi lainaa rahoitukseen peruselämistään ja lähes 24% vastaajista rahoitti peruselämistään osittain opintolainalla.

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää vaikuttaako työssäkäynti yksittäisen opiskelijan opintolainamäärään riippuen hänen työsuhteestaan. (Taulukko 5 ja kuva 16)

Ryhmä muussa suurin osa vastaajista oli joko vuokratyösuhteessa tai muussa ei vakinaisessa työssä. Saman ryhmän vastaajissa oli myös paljon opintovapaalla olevia henkilöitä.

Taulukko 5. Lainamäärät per työssäkäyntiryhmä

Työtilanne	Lainaa yhteensä kaikilla vastanneilla	Keskiarvo lainamäärä per vastaaja
En käy töissä	119 440,52 €	5 193,07 €
Olen töissä vakinaisessa työsuhteessa (37,5 h viikossa tai enemmän)	73 744,71 €	4 337,92 €
Olen osa-aikaisessa työsuhteessa (alle 37,5 h viikossa)	208 342,90 €	5 787,30 €
Joku muu, mikä?	50 567,86 €	6 320,98 €

Lainamääriä tarkastellessa oli huomattavaa, että vakinaisessa työsuhteessa olevilla on keskimäärin noin 1450 euroa vähemmän lainaa, kuin osa-aikaisessa työsuhteessa olevilla.

Ryhmässä ”joku muut mikä” olevilla oli selvästi eniten lainaa suhteessa muihin vastausryhmiin. (Taulukko 5)

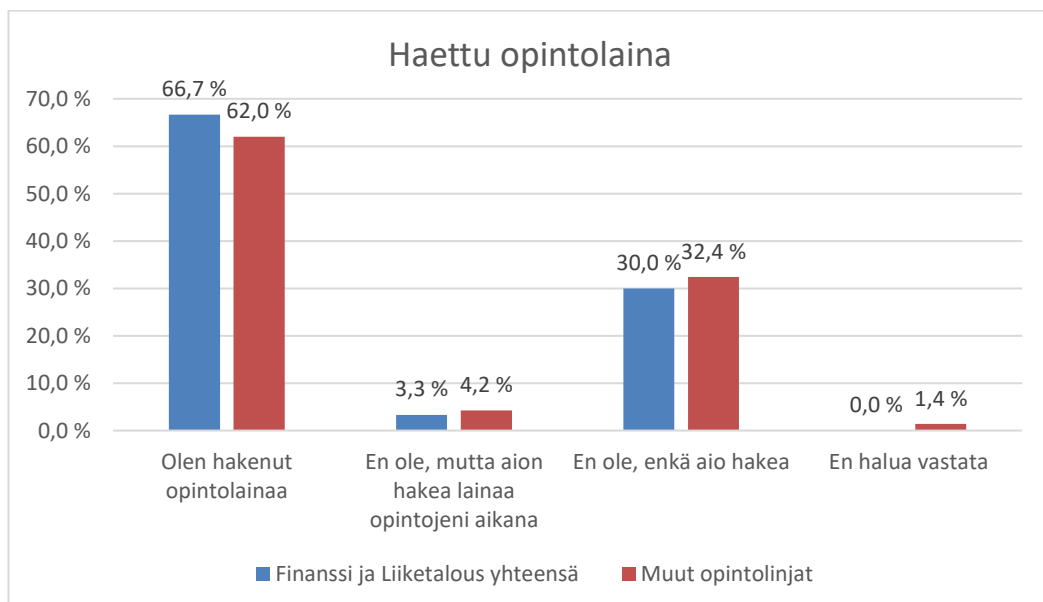
Kuten avoimista vastauksista on pääteltävissä, on ”joku muut mikä” ryhmän edustajista valtaosa on opintovapaalla, tehden samalla epäsäännöllisiä keikkatöitä.

Kuva 16. Keskiarvo lainamäärät ryhmittäin per vastaaja

5.4 Opintolainan hakemisen vertailu

Haetun opintolainan suhteen tutkimuksessa selvisi, että Finanssi ja Liiketalouden opiskelijat hakevat prosentuaalisesti hieman enemmän opintolainaa kuin muiden opintolinjojen opiskelijat. Mikäli opintojen aikana lainaa hakevat lasketaan mukaan jo lainaa hakeneisiin, tasoittuu ero kahden vertailuryhmän välillä noin 1%. (Kuva 17)

Kuva 17. Haetun opintolainan vertailu

Opintolainan hakemisessa on selkää vaihtelua, sen mukaan minä vuonna opiskelut on aloitettu. Ristiintaulukointi osoittaa, että ennen vuotta 2015 ja vuonna opintonsa aloittaneiden halukkuus opintolainaa kohtaan on selvästi alhaisempaa, kuin vuosina 2016 ja 2017 aloittaneiden.

Myös opintonsa vuosina 2018 ja 2019 aloittaneet ovat varovaisempia opintolainan ottamisessa kuin 2016 ja 2017 opiskelun aloittaneet. (Taulukko 6)

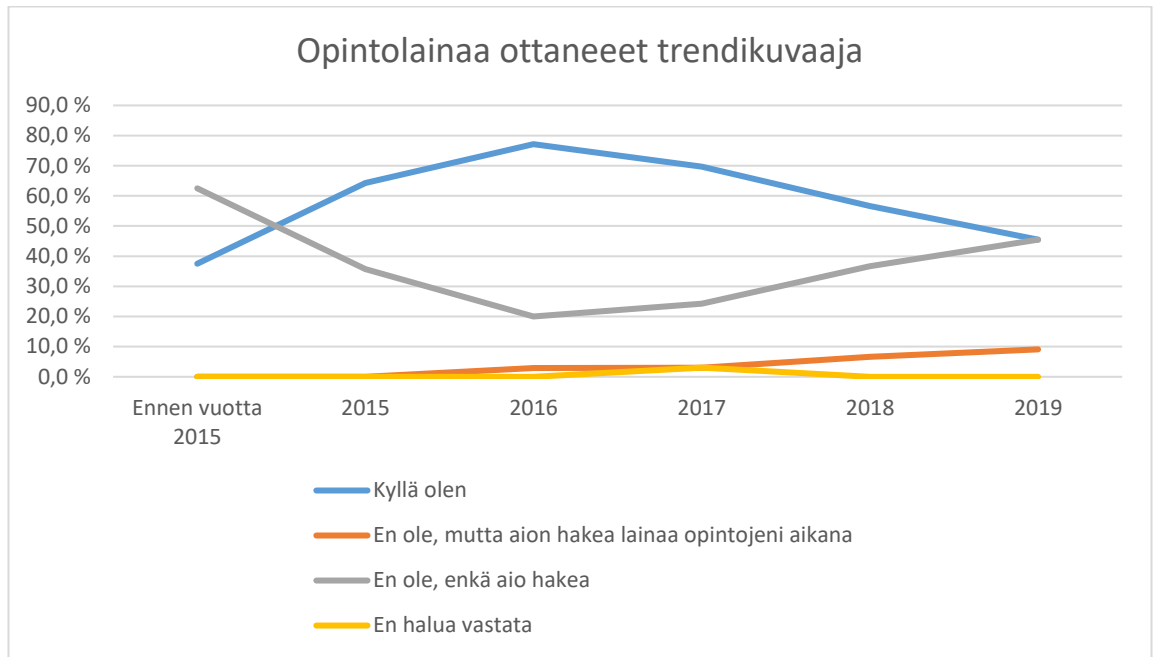
Taulukko 6. Opintolainan ja opintojen aloittamisvuosi

Count		Olen aloittanut opintoni * Olen hakenut opintolainaa Crosstabulation				Total
		Olen hakenut opintolainaa				
		Kyllä olen	En ole, mutta aion hakea lainaa opintojeni aikana	En ole, enkä aio hakea	En halua vastata	
Olen aloittanut opintoni	ennen vuotta 2015	3	0	5	0	8
	2015	9	0	5	0	14
	2016	27	1	7	0	35
	2017	23	1	8	1	33
	2018	17	2	11	0	30
	2019	5	1	5	0	11
Total		84	5	41	1	131

Opintolainaan myönteisesti suhtautuvien opiskelijoiden suhteellinen osuus alkaa kasvaa ensimmäisen lukuvuoden jälkeen ja lähtee laskuun kolmannen lukuvuoden jälkeen. Vastakkainen ilmiö tapahtuu kielteisesti lainaan suhtautuvien osalta. Ensimmäisen lukuvuoden jälkeen heidän osuutensa pienenee, mutta lähtee taas kasvamaan saavutettaessa kolmannen lukuvuoden rajapyykki.

(Kuva 18)

Kuva 18. Aloittamisvuosi ja opintolainan trendikuvaaja

6 Johtopäätökset

Alustava hypoteesi siitä, että Finanssi ja Liiketalouden opintolinjojen opiskelijat olisivat tietoisempi ja valmiimpia opintolainan ottamiseen ei tässä tutkimuksessa täysin vahvistu. Tutkimus osoittaa kuitenkin, että Finanssi ja Liiketalouden opiskelijoilla on hieman vahvempi näkemys omasta tietämyksestään suhteessa opintolainaan ja opintolainahyvitykseen kuin muilla opintolinjoilla, mutta ero prosentuaalisesti pieni.

Kaikista opiskelijoista vain 15% koki, etteivät he tiedä riittävästi opintolainahyvityksestä, tämä on mielestäni hyvä tulos, ajatellen opintolainahyvityksestä saatavaa rahallista kompensatiota.

Myös tietämys opintolainasta oli kaikkien opiskelijoiden osalta hyvää. Noin 25% vastanneista oli sitä mieltä, etteivät he tiedä opintolainasta tarpeeksi. Vaikka tulos on hyvä, niin lisäinformaation antaminen oppilaitoksen taholta voisi kohentaa opiskelijoiden tietoa opintolainasta.

Valtakunnallisesti tilanne näyttää kuitenkin hyvältä ja opintolainahyvitysten maksaminen on kasvanut viimeisinä vuosina, kuten Ylen artikkelista voi lukea. Artikkelin mukaan 78% lainaa nostaneista ammattikorkeakouluopiskelijoista, oli myös oikeus opintolainahyvitykseen. Opetus ja Kulttuuriministeriön mukaan hyvityksen vaikutuksesta aiotaan tehdä tutkimus lähiaikoina. (Yle 2019)

Lainan määrässä mitattuna Haaga-Helian opiskelijat ottavat lainaa 11000 euroa per opiskelija mediaanilla tarkasteltuna. Tämä summan on reilu tuhat euroa enemmän kuin kaikkien ammattikorkeakouluopiskelijoiden mediaani opintolainana vuonna 2017. (Kela 2019) Tästä voi päätellä, että Haaga-Helian opiskelijat ottavat rohkeammin lainaa kuin muut ammattikorkeakouluopiskelijat.

Tähän voi tietysti vaikuttaa se, että elämisen kulut ovat korkeammat pääkaupunkiseudulla, jossa todennäköisesti moni Haaga-Helian opiskelijoista asuu.

Työssäkäynti vaikuttaa selvästi lainan määrään. Koska lainaa tämän tutkimuksen mukaan pääsääntöisesti käytetään juoksevien kulujen kattamiseen, poistaa työssäkäynti akuutin rahan tarpeen.

Työssäkäynnillä on sekä hyviä, että huonoja puolia. Opiskelijalle on tärkeää saada työkokemusta jo opiskelujen aikana, koska työkokemus parantaa hänen työmarkkina-asemaansa. Toisaalta työssäkäynti saattaa pitkittää valmistumista ja hidastaa uralla etenemistä ja sen myötä myös palkkakehitystä.

Työssäkäynti ei kuitenkaan poista opintolainan käyttömahdollisuutta, on mahdollista, että lainaa vierastetaan enemmän silloin, kun siihen ei ole taloudellisia pakotteita. Laina on Suomessa perinteisesti ollut jotain, joka otetaan pakolla ja maksetaan niin nopeasti pois kuin mahdollista. Tällainen perustelu olikin omalla tavallaan järkevää Suomessa oman valuutan ja itsenäisen rahapolitiikan aikana. Tuolloin lainojen korkoprosentit olivat kaksinumeroisia ja lainojen maksuajat nykyistä huomattavasti lyhyempiä.

Asumismuodolla on selvä vaikutus opintolainan hakemiseen Haaga-Helia opiskelijoiden kesken. Vuokralla asuvat ottavat prosentuaalisesti selvästi enemmän lainaa kuin omistus-asujat. Tutkimuksessa kävi ilmi se, että lainaa otetaan pääasiassa peruselinkustannusten kattamiseen. Vain noin 17% lainaa ottaneista kertoi, ettei tarvitse lainaa elämiseen, vaan sijoittaa sen arvopapereihin. Käyttäytymisessä on huomattavissa tiettyä laina-arkuutta ja ymmärtämättömyyttä tämän hetkistä taloustilannetta kohtaan. Kaikista vastaajista opintolainaan kielteisesti suhtautui 31%, heille opintolaina ei ollut yksi opiskelun rahoitusvaihtoehtoja.

Noin 22% kyselyyn vastanneista oli aloittanut opinnot ennen vuotta 2015 tai vuonna 2015. Tämä tarkoittaa sitä, että he ovat jo ajallisesti ajautuneet opintolainahyvityksen ulkopuolelle. Myös kolmannen vuoden opiskelijat eli vuonna 2016 aloittaneet, ovat hyvin lähellä sitä rajaa, josta opintolainahyvitys on vielä mahdollista saada.

Kuvassa 18 on selvästi nähtävissä, että kiinnostus opintolainaa kohtaan on parhainta toisen ja kolmannen lukuvuoden opiskelijoilla. Opetushallituksen tilastojen mukaan Haaga-Helian tradenomiopiskelijoista valmistuu määräajassa eli 3,5 vuodessa noin 58%. On hyvin mahdollista, että ne opiskelijat, joilla on selkeä kuva valmistumisestaan ja valmistumisnopeudestaan, suhtautuvat myös opintolainaan positiivisesti ja käyttävät tämän tarjotun edun. Tällaisia jo lainan ottaneita opiskelijoita oli tutkimuksen mukaan 63% vastaajista. Ensimmäisen lukuvuoden opiskelijoissa tämä epävarmuus saattaa johtua siitä, että heillä ei ole vielä täyttä näkemystä opintojensa suorittamisnopeudesta. Kolmannen opintovuoden ylittäneet tietävät jo, etteivät tule pääsemään 3,5 vuoden tavoiteaikaan, eivätkä samalla tule saamaan opintolainahyvitystä. Tämä tietoisuus saattaa olla yksi tekijä nuivassa suhtautumisessa lainaan.

(Vipunen 2019)

Yleisesti voisi ajatella, että ne opiskelijat, jotka kokevat epävarmuutta opinnoista suoriutumiseen, pelkäävät ottaa myös opintolainaa. Vaikka opintolaina on edullista ilman opintolainahyvitystäkin, niin epävarmuus tulevaisuudesta saattaa lisätä negatiivista suhtautumista lainalla rahoitettuun opiskeluun.

Lainojen korot ovat historiallisesti erittäin matalalla tasolla ja ekonomistien yleiset arviot ovat että, tilanne tulee jatkumaan näin vielä pitkään. Opintolaina on näissä olosuhteissa todella edullista ja opintolainahyvityksen myötä jopa ilmaista. Tästä syystä kaikki kannustavat toimet lainan ottamiseen tulisi käyttää.

Kaikkiaan opintolainojen määrä ammattikorkeakouluopiskelijoilla on kasvanut viimeiset vuodet (kuva 1). Tähän kehitykseen ovat todennäköisesti vaikuttaneet matala korkotaso (kuva 2) ja opintolainahyvityksen käyttöönotto. Tähän samaan tulokseen pääsee myös Suomen pankin ekonomisti blogikirjoituksessaan vuonna 2017. Hän tuo esille myös opiskelijoiden työssäkäynnin määrän vähenemisen. Työssäkäynti näyttäisi laskeneen samalla kun opintolainan ottaminen on kasvanut. (Suomen Pankki 2017)

Tämä tulos tukee omaa näkemystäni, että opintolainahyvityksellä on positiivinen vaikutus valmistumisnopeuteen. Matala korkotaso auttaa opiskelijoita hyödyntämään opintolainaa ja vähentämään työtekoa opintojen aikana, tämä nopeuttaa valmistumista ja edesauttaa pääsemistä paremman ansiotason töihin.

Myös useat positiiviset artikkelit opintolainasta ja sen eri käyttötavoista, ovat varmasti yksi kannustin nostaa opintolainaa. Artikkeleissa esiintyvät nuoret ja itsevarmat opiskelijat kertovat, etteivät varsinaisesti tarvitse opintolainaa, mutta sen edullisuuden takia ovat silti lainan nostaneet. Tällaiset oman esimerkin kautta kerrotut ja positiiviset kirjoitukset lainaa kohtaan, ovat mielestäni edesauttavia tekijöitä opintolainan kasvavalle suosiolle. Viestin vastaanottamista edistää se, että artikkeleissa esiintyy nuoria saman ikäisiä henkilöitä, joihin on helppo samaistua. (Iltalehti 2019)

Tutkimuksessa selvinnyt vähäinen ero tutkintolinjojen välillä suhteessa opintolainaan on mielestäni hyvä asia. Tutkimus osoittaa, että koulutusala huolimatta, Haaga-Helian opiskelijoilla on omasta mielestään kohtuullinen tietämys opintolainasta ja opintolainahyvityksestä.

6.1 Tutkimuksen luotettavuus ja kritiikki

Tutkimuksen luotettavuutta saattaa hieman häiritä kysymykseen vastanneiden kokonaismäärä. Kaikkiaan vastanneita oli 131, mikä on noin 13% siitä määrästä, jolle kysymys lähetettiin. Prosentuaalisesti määrä on mielestäni riittävä havainnollistamaan niitä asioita, joita tutkimuksessa pohdittiin, mutta virhemarginaali on kuitenkin kohtuullinen saadulla vastausprosentilla.

Kyselytutkimuksen haaste on saada vastaajat ymmärtämään kysyttävä asia ja pyrkiä minimoimaan tulkinnan varaiset kysymykset.

Tässä onnistuttiin osittain, mutta joidenkin kysymysten osalla vaihtoehto ”joku muu, mikä” antoi vastaajalle liian avoimen vastausmahdollisuuden. Tämä toi kysymysten alle vastauksia, jotka olisivat jossain määrin sopineet myös tarkemmin määritettyjen vastausten alle.

6.2 Jatkotutkimus

Kuten tutkimus osoittaa 31% vastaajista ei halunnut ottaa opintolainaa. Työssäkäyvät ja omistusasunnossa asujat suhtautuivat lainaa selvästi vastahakoisesti.

Jatkotutkimuksessa voisi syventyä niihin syihin, mitkä vähentävät opiskelijoiden kiinnostusta opintolainaan, varsinkin silloin kun tarve peruselämisen rahoittamiseen puuttuu.

Oma mielipiteeni on, että lainaan yleisesti suhtaudutaan Suomessa hiukan vieroksuen.

Tämä vieroksunta saattaa olla opittua perimätietoa omilta vanhemmilta, jotka ovat eläneet 80- ja 90-lukujen korkeiden korkojen ja talouden epävarmuuden ajan.

Jatkotutkimuksessa voisi myös selvittää onko opintolainahyvityksellä ollut merkittävä osuus siihen, että opintolainaa on nostettu opintojen aikana ja vaikuttaako epävarmuus opintojen suorittamisesta määräajassa, innokkuuteen hakea lainaa.

7 Itsearviointi

Oma oppinen on tärkeässä osassa missä tahansa projektissa koulu- ja työelämässä. Opinnäytetyössä opiskelija osoittaa oppimistaan ja sen soveltamista. Opiskelijalle on tärkeää myös pohtia omaa prosessiaan kriittisesti ja suhtautua avoimesti tehtyihin virheisiin ja onnistumisiin.

Aihe omasta opinnäytetyöstä muodostui ajatuksen tasolla muutamaa kuukautta ennen varsinaisen projektin aloittamista. Pohdin tarkkaan, haluanko tehdä tutkimuksellisen opinnäytetyön, vai kehittämistyön työpaikalle. Ongelma ratkesi sillä, että työpaikkani vaihduttua ei tarjolla ollut mitään relevanttia kehitysprojektia. Halusin kuitenkin edistää opintojani ja näin päädyin tutkimukselliseen opinnäytetyöhön.

Aikataulullisen tavoitteen asetin opinnäytetyölleni melko väljin kriteerein, perimmäisenä syynä on epävarmuus projektiin käytettävästä ajasta. Jälkikäteen ajatellen aikataulun olisi voinut asettaa haasteellisemmaksikin, mutta kuten todettu, ajankäytön epävarmuus ajoin lopulliseen aikatauluun.

Aloittaminen oli minulle helppoa ja alussa eniten aikaa vei Webropol-kysymyspohjan valmistelu, testaaminen ja sovittaminen tutkimusongelmiin. Webropol oli minulle entuudestaan tuttu alusta, mutta pieniä teknisiä haasteita silti ilmeni kysymyspohjaa tehdessä. Kaikkinensa onnistuin mielestäni hyvin kysymyspohjan ja tutkimuksen aloittamisen kanssa. Opittavaa jäi liittyen Webropolin teknisiin ominaisuuksiin ja kysymysten ymmärrettävään aseteluun.

Suurimmat haasteet ja myös mukavin työ korostui työstäessä tutkimuksesta saatua tietoa. SPSS:n käyttö oli minulle osittain tuttua, mutta ohjelmiston laajuus on niin valtava, että sen hyödyntäminen ei täysin osaamisellani onnistunut. Monia tulosten kanssa tein kompromisseja, hyödyntäen SPSS:ä saatua tietoa muokaten sitä Excelissä esittävämpään muotoon.

Analysointivaiheeseen opinnäytetyöstä olen kuitenkin tyytyväisin, koska pääsin hyödyntämään siinä luovaa oppimista, eivätkä asiat tapahtuneet helposti.

Projektin aikana opin paljon uutta, vaikka kyseessä on ”opinnäytetyö”. Itse kuvaisin omaa opinnäytetyöprosessiani enemmänkin oppimis- ja opittujen taitojen hyödyntämisprosessina.

Kokonaisuutena olen tyytyväinen työhöni ja tutkimuksen tulokset yllättivät minut positiivisesti. Opintolainojen nostamismäärät ja prosentit olivat korkeampia kuin odotin ja yleinen suhtautuminen lainaa kohtaan oli hyvää.

Opinnäytetyön yhdeksi positiiviseksi lopputulokseksi voi sanoa, että se valaisi omaa käsitystäni opiskelijoiden suhtautumisesta opintolainaan ja opintolainahyvitykseen.

Tutkimus on mainio tapa laajentaa omaa ymmärtämystä asioista ja ilmiöstä. Samalla tutkimus myös poistaa tietämättömyyttä, jota luulot ja populismi saattavat ruokkia.

Lähteet

Asunto ja Kuluttajarahhoitus. Makkonen, Antti. 2016. Alma Talent

Finlex 21.1.1994/65

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940065?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=opintolaina> luettu 4.5.2019

Danske Bank verkkosivut <https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/lainat/opintolaina> luettu 19.5.2019

Iltalehti verkkosivut <https://www.iltalehti.fi/talous/a/5d0ca919-ba03-4f05-a3f0-746a09c28246> luettu 8.9.2019

Kansaneläkelaitoksen verkkosivut <https://www.kela.fi/documents/10180/1169455/optuhistoriap.pdf/ce4725d4-77fc-4f46-b713-d15d01a962f9> luettu 16.5.2019

Kansaneläkelaitoksen verkkosivut, opintolainahyvitys <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys> luettu 19.5.2019

Kansaneläkelaitos, Kelan opintoetuustilasto 2017/2018 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/256044/Kelan_opintoetuustilasto_2017_2018.pdf?sequence=5&isAllowed=y luettu 12.9.2019

Korkokäsikirja. Tuhkanen, Jorma. 2006. Edita

Opetushallinnon tilastopalvelu <https://vipunen.fi/fi-fi> luettu 8.9.2019

Opetus ja Kulttuuriministeriön verkkosivut <https://minedu.fi/opintotukijarjestelman-kehitys> luettu 16.5.2019

Opetus ja Kulttuuriministeriön muistio, Opintolaina vähennyksen arviointi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:24 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75352/tr24.pdf?sequence=1&isAllowed=y> 16.5.2019

Suomen pankki <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuvaus/#euribor> luettu 19.5.2019

Suomen Pankki, Euro ja Talous ajankohtaisblogi <https://helda.helsinki.fi/bof/bitstream/handle/123456789/14940/eurotalousblogi9.pdf?sequence=1> luettu 12.9.2019

Tilastollinen tutkimus. Heikkilä, Tarja. 2014. Verkojulkaisu. Edita <http://www.tilastollinen-tutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>. luettu 26.5.2019

Yleisradion verkkosivut <https://yle.fi/uutiset/3-10937445> luettu 8.9.2019

Liitteet

Liite 1 Euribor korkojen historia 12/1998-5/2018

Vuosi	1kk	3kk	12kk
2018	-0,367	-0,312	-0,129
2017	-0,369	-0,328	-0,190
2016	-0,370	-0,316	-0,080
2015	-0,190	-0,127	0,059
2014	0,023	0,081	0,329
2013	0,216	0,275	0,544
2012	0,111	0,186	0,549
2011	1,141	1,425	2,003
2010	0,811	1,022	1,526
2009	0,478	0,712	1,242
2008	2,993	3,293	3,452
2007	4,711	4,848	4,793
2006	3,643	3,687	3,928
2005	2,412	2,474	2,786
2004	2,167	2,173	2,301
2003	2,131	2,146	2,381
2002	2,980	2,941	2,872
2001	3,418	3,345	3,298
2000	4,943	4,933	4,870
1999	3,509	3,446	3,826

Liite 2 Webropol kysymyspohja

1. Ikä ?
2. Sukupuoli ?
 - Nainen
 - Mies
 - Joku muu/en halua vastata

3. **Oma opintolinjani on tällä hetkellä?**
- **Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutus (tradenomi amk), Helsinki**
 - **Johdon assistenttityön ja kielten koulutus (tradenomi amk), Helsinki**
 - **Liiketalouden koulutus (tradenomi amk), Helsinki ja Porvoo**
 - **Myyntityön koulutus (tradenomi amk), Helsinki**
 - **Myyntin ja visuaalisen markkinoinnin koulutus (tradenomi amk), Porvoo**
 - **Tietojenkäsittelyn koulutus (tradenomi amk), Helsinki**
 - **Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki**
 - **Matkailun liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki**
 - **Matkailun koulutus (restonomi amk), Porvoo**
 - **Ruokatuotannon johtamisen koulutus (restonomi amk), Helsinki**
 - **Journalismi (medianomi amk), Helsinki**
 - **Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus (liikunnanohjaaja amk), Vierumäki**
4. **Olen aloittanut opintoni vuonna?**
- **ennen vuotta 2015**
 - **2015**
 - **2016**
 - **2017**
 - **2018**
 - **2019**
5. **Millainen on asumismuotosi?**
- **Vuokralla solu/opiskelija-asunnossa**
 - **Vuokralla yksityisellä vuokranantajalla**
 - **Vanhempieni luona**
 - **Omistamassani asunnossa**
 - **Joku muu asumismuoto, mikä?**
6. **Asumiskulusi (vuokra, lainan lyhennys, vastike)**
- **x euroa kuukaudessa**
7. **Käytkö töissä?**
En
Kyllä, teen töitä keskimäärin X tuntia viikossa

- 8. Olen hakenut opintolainaa?**
- **Kyllä olen**
 - **En ole, mutta aion hakea opintojeni aikana**
 - **En ole, enkä aion hakea**
 - **En osaa sanoa**
- 9. Kuinka paljon sinulla on tällä hetkellä opintolainaa?**
- **x euroa**
- 10. Miksi olet hakenut opintolainaa?**
- **Tarvitsen lainaa rahoittaakseni opiskeluaikaisia menoja**
 - **En tarvitse lainaa elämiseen, mutta laina on edullista ja sijoitan sen esim. osakkeisiin/rahastoihin**
 - **Jokin muu syy, mikä?**
- 11. Tiesin riittävästi opintolainaan liittyvistä asioista ennen opintojeni aloittamista**
- **Täysin samaa mieltä**
 - **Osittain samaa mieltä**
 - **Ei samaa eikä eri mieltä**
 - **Osittain eri mieltä**
 - **Täysin eri mieltä**
- 12. Tiedän mikä on opintolainahyvitys?**
- **Täysin samaa mieltä**
 - **Osittain samaa mieltä**
 - **Ei samaa eikä eri mieltä**
 - **Osittain eri mieltä**
 - **Täysin eri mieltä**

Liite 3 Ristiintaulukointi ja Excell

Oma opintolinjani tällä hetkellä	Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutus (tradenomi amk), Helsinki	3	1	0	0	0	4		
	Johdon assistenttityön ja kielten koulutus (tradenomi amk), Helsinki	7	8	0	0	0	15		
	Liiketalouden koulutus (tradenomi amk), Helsinki ja Porvoo	29	16	0	6	5	56		
	Myyntityön koulutus (tradenomi amk), Helsinki	2	4	0	0	0	6		
	Myyntin ja visuaalisen markkinoinnin koulutus (tradenomi amk), Porvoo	4	0	0	0	0	4		
	Tietojenkäsittelyn koulutus (tradenomi amk), Helsinki	12	4	1	2	3	22		
	Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki	1	0	0	0	1	2		
	Matkailun liikkeenjohdon koulutus (restonomi amk), Helsinki	3	4	0	1	1	9		
	Matkailun koulutus (restonomi amk), Porvoo	2	2	0	0	0	4		
	Ruokatuotannon johtamisen koulutus (restonomi amk), Helsinki	2	0	0	0	0	2		
	Journalismi (medianomi amk), Helsinki	1	2	0	0	0	3		
	Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus (liikunnanohjaaja amk), Vierumäki	0	1	0	0	0	1		
	Joku muu, mikä?	1	1	0	0	1	3		
Total		67	43	1	9	11	131		
		Tiedän mikä on opintolainahyvitys							
		Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä	% osuus kaikista	
	Liiketalous ja Finanssi	32	17	0	6	5	60	45,8 %	
		53,3 %	28,3 %	0,0 %	10,0 %	8,3 %			
	Muut koulutuslinjat	35	26	1	3	6	71	54,2 %	
		49,3 %	36,6 %	1,4 %	4,2 %	8,5 %			
							131		
		Tiesin riittävästi opintolainaan liittyvistä asioista ennen opintojeni aloittamista							
		Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä	% osuus kaikista	
	Liiketalous ja Finanssi	18	19	7	9	7	60	45,8 %	
		30,0 %	31,7 %	11,7 %	15,0 %	11,7 %			
	Muut koulutuslinjat	14	29	11	11	6	71	54,2 %	
		19,7 %	40,8 %	15,5 %	15,5 %	8,5 %			
							131		

Asumismuotoni tällä hetkellä * Olen hakenut opintolainaa Crosstabulation

Count		Olen hakenut opintolainaa				Total
		Kyllä olen	En ole, mutta aion hakea lainaa opintojeni aikana	En ole, enkä aio hakea	En halua vastata	
Asumismuotoni tällä hetkellä	Vuokralla solu/opiskelija-asunnossa	18	1	5	0	24
	Vuokralla yksityisellä vuokranantajalla	44	4	6	1	55
	Vanhempieni luona	4	0	6	0	10
	Omistamassani tai puolisoni kanssa omistamassa asunnossa	8	0	21	0	29
	Joku muu asumismuoto, mikä?	10	0	3	0	13
Total		84	5	41	1	131

Olen hakenut opintolainaa					
	Kyllä olen	En ole, mutta aion hakea lainaa opintojeni aikana	En ole, enkä aio hakea	En halua vastata	Yhteensä
Vuokralla solu/opiskelija-asunnossa	18	1	5	0	24
	75,0 %	4,2 %	20,8 %	0,0 %	100,0 %
Vuokralla yksityisellä vuokranantajalla	44	4	6	1	55
	80 %	7 %	11 %	2 %	100 %
Vanhempieni luona	4	0	6	0	10
	40 %	0 %	60 %	0 %	100 %
Omistamassani tai puolisoni kanssa omistamassa	8	0	21	0	29
	28 %	0 %	72 %	0 %	100 %
Joku muu asumismuoto, mikä?	10	0	3	0	13
	77 %	0 %	23 %	0 %	100 %